

Sygn. akt VII Ua 45/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant sekr. sąd. Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 grudnia 2021 r. w Warszawie

sprawy M. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o świadczenie rehabilitacyjne

na skutek skargi o wznowienie postępowanie wniesionej przez odwołującą

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 marca 2021 r., sygn. akt VII Ua 90/20

1. oddala skargę,
2. zasądza od odwołującej M. G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 120,00 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

M. G. złożyła w dniu 10 czerwca 2021 r. skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 marca 2021 r. sygn. akt VII Ua 90/20 oddalającego apelację M. G. od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 września 2020 r., sygn. akt VI U 42/19 (skarga o wznowienie, k. 196-206 a.s.).

Wyrokiem z dnia 18 września 2020 r., sygn. akt VI U 42/19 Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Północ VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w punkcie 1 zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 27 listopada 2018 r., nr: (...) i przyznał odwołującej prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 10 lipca 2018 r. do 30 września 2018 r., w punkcie 2 oddalił odwołanie o świadczenie rehabilitacyjne w pozostałym zakresie oraz w punkcie 3 przekazał sprawę w zakresie żądania zasądzenia odsetek organowi rentowemu. Sąd Rejonowy ustalił, że odwołująca od 2017 r. do 31 marca 2018 r. pracowała w firmie (...) Sp. z o.o. W okresie od 11 października 2017 r. do 31 marca 2018 r. ubezpieczona miała przyznany zasiłek chorobowy, którego płatnikiem był w tym czasie (...) Sp. z o.o. Po ustaniu zatrudnienia w firmie (...) Sp. z o.o. odwołująca się w dalszym ciągu pobierała zasiłek chorobowy w okresie od 1 kwietnia 2018 r. do 10 kwietnia 2018 r., którego płatnikiem był Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.. Decyzją z dnia 18 lipca 2018 r. organ rentowy przyznał M. G. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres dnia 11 kwietnia 2018 r. do dnia 9 lipca 2018 r. w wysokości 90% podstawy wymiaru.

Odwołująca leczyła się psychiatrycznie od października 2017 r. do maja 2018 r. z powodu objawów depresyjnych. Włączono wówczas do stosowania lek wenlafaksynę (F.) do 150mg/d. W dniu 20 lipca 2018 r. odwołująca udała się na wizytę do psychiatry w (...) Centrum Pomocy profesjonalnej, gdzie rozpoznano u niej depresję umiarkowaną i wdrożono leczenie wenlafaksyną. Stwierdzono nawrót objawów depresyjnych z obniżeniem nastroju, płaczliwością, poczuciem beznadziejności, problemy z podejmowaniem codziennej aktywności, poczucie zmęczenia oraz problemy ze snem. Oprócz zalecenia powrotu do leczenia F. (przez 2 dni 37,5 mg/d, następnie 75 mg/d) zalecono również podjęcie jej leczenia w warunkach oddziału dziennego ze względu na długi czas utrzymywania się objawów i brak poprawy w trakcie leczenia ambulatoryjnego. Z kolei w dniu 9 października 2018 r. odwołująca zgłosiła się na wizytę do psychologa w (...) w W. z powodu powtarzających się okresów obniżonego nastroju, poczucia pesymizmu i spadku motywacji do działania. Jako rozpoznanie wskazano zaburzenia depresyjne nawracające. Po 20 lipca 2018 r. nie korzystała z pomocy psychiatry. W dniu 9 sierpnia 2018 r. odwołująca złożyła wniosek o przedłużenie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Orzeczeniem z dnia 28 września 2018 r. lekarz orzecznik ZUS uznał, że odwołująca nie jest niezdolna do pracy. Ubezpieczona wniosła sprzeciw od tej decyzji lekarza orzecznika. Orzeczeniem z dnia 8 listopada 2018 r. Komisja lekarska ZUS uznała, że brak jest okoliczności uzasadniających ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego, a w związku z tym organ rentowy w dniu 27 listopada 2018 r. wydał decyzję o znaku (...) odmawiającą przyznania M. G. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od dnia 10 lipca 2018 r. Tymczasem odwołująca była wciąż niezdolna do pracy po dniu 9 lipca 2018 r. do końca września 2018 r.

Sąd Rejonowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych oraz na podstawie opinii głównej i uzupełniającej sądowo-psychiatrycznej. Dokumentacja nie budziła zastrzeżeń i nie została zakwestionowana przez żadną ze stron. Do oceny zdolności M. G. do pracy po dniu 9 lipca 2018 r. niezbędne było zaciągnięcie opinii biegłego psychiatry, dlatego głównym dowodem, na którym Sąd I instancji się oparł, jest opinia sądowo-psychiatryczna główna z dnia 12 kwietnia 2018 r. oraz uzupełniająca z dnia 28 lutego 2020 r., w których wskazano, że odwołująca była niezdolna do pracy po dniu 9 lipca 2018 r. do końca września 2018 r. Zarówno pierwsza opinia, jak i uzupełniająca opinia była kwestionowana przez odwołującą, która zarzuciła, że biegła zawężyła okres jej niezdolności do pracy, gdyż oparła się jedynie na pisemnym protokole z rozprawy z dnia 9 stycznia 2020 r., a nie na zapisie rejestrującym dźwięk, gdzie szerzej opisywała swój stan zdrowia po dniu 9 lipca 2018 r. Wskazała, że gdy skończyły się jej leki, które przepisano podczas wizyty u psychiatry w dniu 20 lipca 2018 r. w (...) Centrum Pomocy (...) w W., w braku możliwości umówienia się na kolejną wizytę w tej placówce z powodu urlopu lekarza prowadzącego i braku środków finansowych, żadna placówka publiczna nie chciała uhonorować skierowania na dalsze leczenie specjalistyczne wystawione przez placówkę prywatną. Ponadto stwierdziła, że nie mogła korzystać z żadnych publicznych placówek medycznych, gdyż nie podlegała w tym czasie ubezpieczeniu społecznemu. W dniu 9 października 2018 r. została przyjęta przez lekarza internistę w (...) w W. „z dobroci serca”, który po rozpoznaniu nasilających się objawów chorobowych przepisał jej dotychczasowy lek i tego samego dnia odbyła w tej placówce wizytę specjalistyczną, gdyż wymagała doraźnej, czyli natychmiastowej pomocy. W ocenie Sądu Rejonowego zarzuty podniesione przez odwołującą co do opinii sądowo-psychiatrycznej uzupełniającej, w zakresie zawężenia okresu jej niezdolności do pracy, stanowią jedynie polemikę z wnioskami z niej płynącymi i nie zasługują na uwzględnienie. Biegła bowiem w sposób wyczerpujący wyjaśniła, że wnioski płynące z opinii zostały oparte na całej udostępnionej dokumentacji medycznej, w tym historii choroby z (...) Centrum Pomocy (...) w W. z dnia 20 lipca 2018 r., wywiadu z wizyty w (...) w W. z dnia 9 października 2018 r., aktach sprawy oraz przeprowadzonym z odwołującą badaniem sądowo-psychiatrycznym. Biegła bowiem dysponowała dokumentacją z wizyt lekarskich w dniach 20 lipca 2018 r. oraz 9 października 2018 r., w których to był opisany stan zdrowia psychicznego odwołującej w danym okresie. Osobiste odczucie co do stanu zdrowia ubezpieczonej po dniu 9 lipca 2018 r., które zostały przez nią opisane w oświadczeniu złożonym na rozprawie w dniu 9 stycznia 2020 r., a także kulisy jej wizyty u specjalisty w (...) w W. w dniu 9 października 2018 r., nie mają znaczenia dla ustalenia w jakim okresie po dniu 9 lipca 2018 r. była ona niezdolna do pracy. Należy wskazać, że sporządzenie opinii z dnia 12 kwietnia 2019 r. poprzedziło badanie sądowo-psychiatryczne przeprowadzone w dniu 29 marca 2019 r., podczas którego biegła zebrała niezbędne informacje wprost od odwołującej. Zarzut ubezpieczonej co do pominięcia jej oświadczenia złożonego na rozprawie i oparciu się przez biegłą jedynie na jego fragmencie utrwalonym na pisemnym protokole z rozprawy z dnia 9 stycznia 2020 r., jest chybiony, bowiem dysponowała ona kompleksową wiedzą i dokumentacją medyczną, która

była niezbędna do wydania opinii. W ocenie Sądu I instancji opinia sądowo-psychiatryczna uzupełniająca została sporządzona rzetelnie, bowiem jest pełna, jasna a wnioski w niej sformułowane są kategoryczne i poparte logicznym wywodem i uzasadnieniem, dlatego też stanowiły one podstawę ustaleń faktycznych w niniejszym postępowaniu. Biegła w wyczerpujący sposób odniosła się do przedstawionych jej zagadnień i w oparciu o wiedzę specjalistyczną jak i całą dostępną dokumentację medyczną udzieliła wszechstronnych informacji i odpowiedzi na pytania Sądu oraz odwołującej.

Sąd I instancji zważył, że odwołanie zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części. W opinii z dnia 12 kwietnia 2019 r. biegła zaopiniowała, że odwołująca po dniu 9 lipca 2018 r. nadal była niezdolna do pracy, lecz dla określenia okresu tej niezdolności konieczne jest zapoznanie się z dokumentacją leczenia psychiatrycznego z (...) Centrum Pomocy (...) po 9 lipca 2018 r. Wobec zarzutów odwołującej, biegła w dniu 28 lutego 2020 r. sporządziła opinię uzupełniającą, w której wskazała, że w oparciu o wszystkie dostępne jej dokumenty, a więc dokumentację medyczną, wywiad z badaną i akta sprawy doszła do wniosku, że była ona niezdolna do pracy po dniu 9 lipca 2018 r. do końca września 2018 r. W ocenie Sądu I instancji opinia sądowo-psychiatryczna uzupełniająca była zgodna z wymogami art. 285 k.p.c., tj. zawierała uzasadnienie i była wyczerpująca. Opinia była logiczna i nie budziła wątpliwości z punktu widzenia metodologii, poprawności, rzetelności i prawidłowości rozumowania. Biegła będąc w posiadaniu dokumentacji dostępnej dla orzecznika i komisji ZUS w dniu orzekania oraz nowej dokumentacji wskazała, że odwołująca była niezdolna do pracy po 9 lipca 2018 r. do końca września 2018 r.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Rejonowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującej prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 10 lipca 2018 r. do 30 września 2018 r. w wysokości 75% wymiaru podstawy, a w pozostałym zakresie odwołanie oddalił. Świadczenie rehabilitacyjne wypłaca się w wysokości 90% podstawy wymiaru zasiłku chorobowego za okres pierwszych trzech miesięcy i 75% tej podstawy za pozostały okres, a jeżeli niezdolność do pracy przypada w okresie ciąży - 100% tej podstawy, co wynika z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. W związku z tym, że odwołująca się podlegała świadczeniu rehabilitacyjnemu w okresie od 11 kwietnia 2018 r. do 9 lipca 2018 r., podstawa wymiaru świadczenia od 10 lipca 2018 r. do 30 września 2018 r. stanowiła 75% wymiaru podstawy.

W piśmie z dnia 17 sierpnia 2020 r., stanowiącym ustosunkowanie się do opinii biegłej, odwołująca rozszerzyła roszczenie wnosząc w szczególności o zasądzenie odsetek za opóźnienie liczonych od łącznej kwoty przyznanego świadczenia rehabilitacyjnego za okres od dnia 9 lipca 2018 r. co najmniej do dnia doręczenia zaskarżonej decyzji. W zakresie dochodzonych odsetek Sąd I instancji w pkt 3 wyroku przekazał sprawę do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych celem wydania rozstrzygnięcia (wyrok z uzasadnieniem, k. 111-118 i k. 123 a.s.).

Odwołująca zaskarżyła powyższy wyrok w części tj. w zakresie pkt 2, w którym Sąd oddalił odwołanie o świadczenie rehabilitacyjne w pozostałym zakresie i wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez przyznanie jej świadczenia rehabilitacyjnego od 1 października 2018 r. do dnia doręczenia zaskarżonej decyzji. Ponadto odwołująca wniosła o przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej oraz rozpoznanie dotychczas nierozpoznanego wniosku o jej przesłuchanie w charakterze strony, który zgłosiła w odwołaniu z dnia 2 stycznia 2019 r. i na rozprawie w dniu 10 września 2020 r. (apelacja, k. 126-138 a.s.).

Wyrokiem z dnia 10 marca 2021 r. sygn. akt VII Ua 90/20 Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na posiedzeniu niejawnym oddalił apelację M. G. od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 września 2020 r., sygn. akt VI U 42/19. (wyrok z uzasadnieniem, k. 167 i k. 179 – 192 a.s.).

M. G. złożyła w dniu 10 czerwca 2021 r. skargę o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 marca 2021 r. sygn. akt VII Ua 90/20 oddalającego apelację M. G. od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 września 2020 r., sygn. akt VI U 42/19. Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie zmiany decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału

w W. i przyznanie ubezpieczonej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od dnia 1 października 2018 r. do dnia doręczenia odwołującej się decyzji, w wysokości 75% podstawy wymiaru. W uzasadnieniu skargi odwołująca wskazała, że zaskarżony wyrok został wydany na posiedzeniu niejawnym mimo, iż w treści apelacji odwołująca wskazała, że wnosi o przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej, w konsekwencji nie została przesłuchana w sprawie w charakterze strony, o co wnosiła. Ponadto w toku postępowania w II instancji, doszło do innych nieprawidłowości, które zdaniem odwołującej także stanowią o nieważności jako podstawie wznowienia tego postępowania, gdyż zaskarżony wyrok został wydany pomimo błędnego obsadzenia składu orzekającego, w innej dacie niż wskazana w jego treści oraz pomimo niezapoznania się przez sąd orzekający z aktami rentowymi. W ocenie odwołującej faktem nie wymagającym odrębnego dowodzenia jest to, iż w treści apelacji odwołująca się złożyła wniosek o wyznaczenie rozprawy apelacyjnej. W związku z powyższym, zgodnie z dyspozycją art. 374 k.p.c. niedopuszczalnym było rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, bowiem odwołująca nie cofnęła odwołania czy też apelacji, a także nie zachodziła w sprawie nieważność postępowania. Odwołująca podkreśliła, że przewodniczący składu orzekającego był na podstawie art. 375 k.p.c. zobowiązany wyznaczyć rozprawę, gdyż w sprawie nie zachodził żaden z przypadków określonych tym przepisem. Wobec tego rozpoznanie sprawy, na posiedzeniu niejawnym zamiast na rozprawie, było pozbawieniem odwołującej się przez sąd orzekający możliwości działania (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2015 roku, sygn. akt IV CZ 80/14, Legalis). Odwołująca podkreśliła również, że w tym przypadku nie zachodziła również kumulacja przesłanek przewidzianych w art. 15 zzs (1) pkt. 2 ustawy z dnia 02 marca 2020 roku/o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j.: Dz.U. z 2020 roku poz. 1842 ze zm.). Podniosła, że nie została uprzedzona stosownym zawiadomieniem doręczonym jej w przepisany terminie o skierowaniu przedmiotowej sprawy do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym. W konsekwencji, doprowadziło to do pozbawienia odwołującej się możliwości wyrażenia sprzeciwu co do rozpoznania jej sprawy na posiedzeniu niejawnym. O wyznaczeniu terminu przedmiotowego posiedzenia odwołująca się została bowiem powiadomiona dopiero po jego odbyciu, w wiadomości e-mail wygenerowanej automatycznie z Portalu. Co więcej odwołująca nie została przesłuchana w sprawie w charakterze strony, o co wnosiła konsekwentnie zarówno w odwołaniu, następnie w toku postępowania w I instancji, jak i również w treści apelacji. Odwołująca nie zgodziła się ze stanowiskiem sądu przedstawionym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w którym uznano przesłuchanie odwołującej się w charakterze strony za dowód zbędny bądź jedynie polemizujący z ustaleniami sporządzonych w sprawie dwóch opinii biegłych sądowych. Zdaniem odwołującej przesłuchanie jej w charakterze strony mogłoby doprowadzić do prawidłowego ustalenia istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy kwestii, w tym także udowodnienia twierdzeń, które przez sąd orzekający zostały uznane za nieudowodnione. Powyższe kwestie w ocenie odwołującej potwierdzają, iż w sprawie występuje podstawa do wznowienia postępowania objętego skargą, a określona w art. 401 pkt 2 k.p.c., tj. wywołana skutek naruszenia prawa niemożność jej działania, która nie ustała przed uprawomocnieniem się zaskarżanego wyroku. Skarżąca domagała się także przeprowadzenia w postępowaniu, po jego wznowieniu, dowodu z przesłuchania odwołującej się w charakterze strony na rozprawie (skarga o wznowienie, k. 196-206 a.s.).

Organ rentowy wniósł o oddalenie skargi i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norma przepisanych podnosząc, że Sąd Okręgowy był uprawniony do rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym zgodnie z art. 15zss1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 374 ze zm.). Również wobec okoliczności, że Sad I instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe i właściwie przyznał świadczenie w oparciu o ustalony stan faktyczny, Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym (odpowiedź na skargę o wznowienie, k. 232-233 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 listopada 2020 r. miało miejsce losowanie przydziału w sprawie VII Ua 90/20, do której rozpoznania zostali wyznaczeni: sędzia referent M. J. oraz sędziowie Agnieszka Stachurska i M. K. (raport z losowania, k. 142 a.s.).

Wyrokiem z dnia 10 marca 2021 r. sygn. akt VII Ua 90/20 Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na posiedzeniu niejawnym oddalił apelację M. G. od wyroku Sądu Rejonowego dla

Warszawy Pragi – Północ VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 września 2020 r., sygn. akt VI U 42/19 (wyrok, k. 167 a.s.).

Od powyższego prawomocnego wyroku z dnia 10 marca 2021 r. sygn. akt VII Ua 90/20 M. G. złożyła w dniu 10 czerwca 2021 r. skargę o wznowienie postępowania (skarga o wznowienie, k. 196-206 a.s.).

Na rozprawie w dniu 8 grudnia 2021 r. odwołująca oświadczyła, że podtrzymuje wniosek o przesłuchanie w charakterze strony na okoliczność stanu zdrowia, a także na okoliczność braku środków do życia w okresie choroby oraz wnioskowanego świadczenia rehabilitacyjnego (k. 266 a.s.).

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 8 grudnia 2021 r. Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. pominął wniosek odwołującej o dopuszczenie dowodu z zeznań na okoliczności sprecyzowane na rozprawie w dniu 8 grudnia 2021 r. (postanowienie z 8 grudnia 2021 r., k. 267 a.s.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Podkreślić trzeba, że skarga o wznowienie postępowania stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia służący wzruszeniu prawomocnego orzeczenia. Nie ma charakteru środka kontroli prawidłowości orzeczeń, lecz stanowi wyłącznie procesową instytucję umożliwiającą ponowne rozpoznanie sprawy z przyczyn skonkretyzowanych w ustawie; realizuje zadania "reparacyjne" (postanowienia SN z dnia 5 lutego 2010 roku, III CZ 67/09, Lex nr 686069 oraz z dnia 21 marca 2014 roku, IV CZ 9/14, Lex nr 1475183).

Z uwagi na wyjątkowość tej instytucji, przed przystąpieniem do jej merytorycznego badania konieczne jest wpięrow ustalenie, czy skarga została wniesiona w przepisany termin, czy jest dopuszczalna, nadto czy została oparta na ustawowej podstawie. Powyższe wynika z faktu, że w świetle art. 410 § 1 k.p.c., sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanego terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. Postanowienie może być wydane na posiedzeniu niejawnym.

Przechodząc do formalnego badania wywiedzionej skargi Sąd Okręgowy wskazuje, że podstawy wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym rozstrzygnięciem zostały wymienione w art. 401 - 404 k.p.c. Merytoryczne rozpoznanie skargi jest możliwe wyłącznie po ustaleniu, że skarga jest oparta na ustawowej podstawie prawnej, albowiem w przeciwnym wypadku podlega odrzuceniu. Co istotne, na skarżącym spoczywa ciężar wskazania podstawy prawnej skargi (art. 409 k.p.c.). Przyjmuje się, że skarga o wznowienie postępowania nie opiera się na ustawowej podstawie w rozumieniu art. 410 § 1 k.p.c. zarówno wtedy, gdy przytoczona w niej podstawa nie odpowiada wzorcowi którejkolwiek z podstaw wznowienia, jak i wówczas, gdy podstawa ta odpowiada wprawdzie temu wzorcowi, lecz w rzeczywistości nie wystąpiła (vide: postanowienia SN z dnia 14 czerwca 2012 roku, I CZ 44/12, LEX nr 1232229 oraz z dnia 28 lutego 2014 roku IV CZ 126/13 LEX nr 1446452).

W rozpatrywanej sprawie skarżąca M. G. jako podstawę wznowienia postępowania powołała art. 401 pkt 2 k.p.c., upatrując pozbawienia jej możliwości działania w naruszeniu przez Sąd Okręgowy przepisów postępowania i rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu niejawnym, wskutek czego odwołująca pozbawiona została możliwości działania w postępowaniu apelacyjnym poprzez uniemożliwienie jej wzięcia udziału w rozprawie apelacyjnej oraz nie przesłuchanie jej w charakterze strony.

Skarga o wznowienie postępowania została złożona w dniu 10 czerwca 2021 roku, a więc z zachowaniem wymaganego terminu. Zgodnie z art. 407 §1 k.p.c. skargę wnosi się w terminie trzymiesięcznym, biegnącym – w wypadku, gdy powołaną podstawę wznowienia stanowi pozbawienie możliwości działania od dnia, w którym o zaskarżonym wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub przedstawiciel ustawowy. Ustawodawca zrównał więc w tym wypadku fakt dowiedzenia się o wydaniu wyroku z dowiedzeniem się o podstawie wznowienia. W niniejszej sprawie miarodajnym w zakresie ustalenia początku biegu terminu do wniesienia skargi opartej na podstawie art. 401 pkt 2 k.p.c. był zatem

dzień, w którym odwołująca otrzymała wyrok wraz z uzasadnieniem, co nastąpiło w dniu 13 maja 2021 roku (k. 195 a.s.).

W świetle przepisu art. 401 pkt 2 k.p.c. można żądać wznowienia z powodu nieważności jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej albo nie była należycie reprezentowana bądź jeżeli skutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania; nie można jednak żądać wznowienia, jeżeli przed uprawomocnieniem się wyroku niemożność działania ustała lub brak reprezentacji był podniesiony w drodze zarzutu lub strona potwierdziła dokonane czynności procesowe.

Pozbawienie strony możliwości działania, o którym stanowi art. 401 pkt 2 k.p.c. polega na tym, że z powodu wadliwości proceduralnych sądu, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego, strona nie mogła brać udziału w całym postępowaniu lub istotnej jego części (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1998 roku, III CKN 34/98 oraz dnia 6 czerwca 2012 roku, IV Cz 6/12). W przepisie tym jest mowa o pozbawieniu strony możliwości działania, co oznacza, że chodzi o całkowite pozbawienie strony uprawnień procesowych, a nie jedynie o ich ograniczenie. Poza tym chodzi o pozbawienie strony możliwości działania, do którego doszło wskutek naruszenia przepisów prawa. Może ono być następstwem uchybień wynikających z czynności procesowych albo zaniechań sądu względnie przeciwnika procesowego, nie można natomiast o nim mówić, jeżeli strona na skutek własnego działania nie skorzystała ze swoich uprawnień procesowych (wyroki Sądu Najwyższego z 21 września 2007 roku, V CZ 88/07., z dnia 22 stycznia 2009 roku, II PZ 38/08; z dnia 25 listopada 2011 roku, II CZ 86/11, i z dnia 30 stycznia 2014 roku, IV CZ 112/13).

W cytowanym przepisie chodzi o takie pozbawienie strony możliwości działania, które utożsamiane jest z podstawą nieważności postępowania określoną w art. 379 pkt 5 k.p.c., a więc gdy znalazła się ona w takiej sytuacji, które uniemożliwiła jej - wbrew jej woli popieranie przed sądem dochodzonych żądań lub obronę przed zarzutami strony przeciwnej. O nieważności można zatem mówić wówczas, gdy ze względu na uchybienia formalne (np. niezawiadomienie strony o rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku albo rozpoznanie sprawy, wbrew przepisom prawa, na posiedzeniu niejawnym zamiast na rozprawie), strona nie mogła brać i faktycznie nie brała udziału w sprawie.

Przy ocenie, czy doszło do pozbawienia strony możliwości działania, trzeba najpierw rozważyć, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, następnie zbadać, czy uchybienie to wpłynęło na możliwość strony do działania w postępowaniu, wreszcie ocenić, czy pomimo zaistnienia wspomnianych przeszkód strona mogła bronić swych praw w procesie. Dopiero w razie kumulatywnego spełnienia wszystkich tych warunków można uznać, że strona została pozbawiona możliwości działania (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2014 roku, II UZ 58/14).

Przytoczone w treści skargi okoliczności dotyczące przebiegu postępowania przed Sądem II instancji dotyczące wyłącznie braku przeprowadzenia rozprawy apelacyjnej uzasadniały stwierdzenie, że skarga została oparta na ustawowej podstawie. Z kolei pozostałe wskazywane przez skarżącą nieprawidłowości, nie tylko nie stanowiły podstawy wznowienia tego postępowania, ale także nie wystąpiły. Przede wszystkim wyrok Sądu Okręgowego z dnia 10 marca 2021 r. został wydany przez pełen skład wylosowany do rozpoznania przedmiotowej sprawy, obejmujący sędziego referenta M. J. oraz sędziów Agnieszkę Stachurską i M. K., co wynika wprost z komparycji wyroku, który został doręczony skarżącej w odpisie wraz z uzasadnieniem. Ponadto wyrok ten został wydany w dniu 10 marca 2021 r. co również wynika z jego komparycji. Wydruki z portalu informacyjnego sądów przedstawiają szereg informacji związanych z publikacjami poszczególnych orzeczeń, datą ich sporządzenia, zamieszczenia w systemie sądowym etc., nie zawsze stanowią odzwierciedlenie, tego, co zostało w danym orzeczeniu zamieszczone, daty mogą się więc od siebie różnić. Z kolei wskazane na portalu informacje dotyczące sędziów – w tym przypadku w uwagach: Sędzia Małgorzata Jarząbek, dotyczą jedynie sędziego referenta przydzielonego do rozpoznania sprawy, nie przedstawiają więc całego składu orzekającego. Odnośnie zaś zarzutu związanego z wydaniem wyroku przez Sąd II instancji pomimo niezapoznania się przez sąd orzekający z aktami rentowymi, należy wskazać, że Sąd orzekający zapoznał się z aktami rentowymi. Wbrew twierdzeniom skarżącej akta organu rentowego zostały nadesłane do Sądu Okręgowego w terminie 14 dni, zgodnie z zarządzeniem Zastępcy Przewodniczącego VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia

9 listopada 2020 r., które zostało doręczone upoważnionemu pracownikowi ZUS w dniu 25 listopada 2020 r.. Akta organu rentowego zostały nadesłane w terminie wynikającym z zobowiązania i Sąd Okręgowy mógł się z nimi zapoznać przed wydaniem wyroku z dnia 10 marca 2021 r. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że pozbawienie możliwości działania musi być wynikiem naruszenia przepisów regulujących postępowanie cywilne, niezależnie od tego, w jakim akcie prawnym są zamieszczone. W zakresie ww. zarzutów skargi o wznowienie postępowania, które skarżąca nazywa dodatkowymi nieprawidłowościami, nie doszło do naruszenia jakichkolwiek przepisów postępowania, a co za tym idzie z tych przyczyn nie miało miejsca pozbawienie odwołującej możliwości działania.

Przechodząc do merytorycznego rozpoznania skargi Sąd Okręgowy stwierdził, że na etapie postępowania apelacyjnego w sprawie sygn. akt VII Ua 90/20 zasła nieważność postępowania wynikająca z niewłaściwego zastosowania przepisu art. 374 k.p.c. i rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym, wskutek czego skarżąca pozbawiona została możliwości działania w postępowaniu apelacyjnym poprzez uniemożliwienie jej wzięcia udziału w rozprawie apelacyjnej.

W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 374 k.p.c. Sąd drugiej instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w apelacji lub odpowiedzi na apelację złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że cofnięto pozew lub apelację albo zachodzi nieważność postępowania. W przedmiotowej sprawie, w złożonej apelacji, M. G. zawarła wniosek o rozpoznanie apelacji na rozprawie (k. 132 a.s.). Analiza akt sprawy potwierdziła, że Sąd Okręgowy mimo powyższego wniosku rozpoznał apelację odwołującej od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 września 2020 r., sygn. akt VI U 42/19 na posiedzeniu niejawnym. Nie ulega wątpliwości, że Sąd naruszył przepisy postępowania zaś konsekwencją tego, w sposób całkowicie niezależny od skarżącej, było pozbawienie jej możliwości działania na rozprawie apelacyjnej. Argumentacja skarżącej w przedmiocie pozbawienia jej możliwości obrony swych praw w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym okazała się więc uzasadniona.

Stwierdzenie dopuszczalności wznowienia postępowania apelacyjnego w sprawie o sygn. akt VII Ua 90/20 dawało zatem podstawę do rozpoznania sprawy na nowo w oparciu o art. 412 § 1 k.p.c. Powyższa konstatacja nie oznacza jednak, że skarga odwołującej o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnie wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 10 marca 2021 r. jest merytorycznie uzasadniona, a podniesione w niej zarzuty powinny zostać uwzględnione.

Wniesienie skargi o wznowienie postępowania nie powoduje zainicjowania nowego, oddzielnego postępowania, lecz ma na celu podjęcie i kontynuowanie postępowania prawomocnie zakończonego, w którym zapadło orzeczenie objęte skargą. W postępowaniu tym, po stwierdzeniu istnienia podstawy wznowienia, rozpoznawana jest w określonych granicach ta sama sprawa, którą wcześniej prawomocnie już osądzono. Wyraża to przede wszystkim treść art. 412 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach, jakie zakreśla podstawa wznowienia. We wznowionym postępowaniu rozstrzyga się zatem o identycznym przedmiocie sporu (lub jego części), który stanowił przedmiot rozstrzygnięcia w prawomocnie zakończonym postępowaniu. Jeśli po tym rozpoznaniu Sąd Okręgowy doszedłby do konkluzji, że mimo istnienia ustawowej podstawy wznowienia brak jest przyczyn do zmiany treści zaskarżonego wyroku, skarga musiałaby zostać oddalona; jeżeli natomiast korekty okażą się niezbędne, Sąd będzie zmuszony uwzględnić skargę i orzeczenie to zmienić bądź uchylić (art. 412 § 2 k.p.c.).

Sąd Okręgowy zważył, że w sytuacji, gdy podstawą wznowienia jest właściwa przyczyna restytucyjna w postaci pozbawienia skarżącej możliwości obrony swych praw w postępowaniu apelacyjnym toczącym się przed Sądem Okręgowym, skarga podlega oddaleniu jeżeli podstawa ta nie miała wpływu na jego treść, a co więcej jej uwzględnienie może wchodzić w grę jedynie wtedy, gdy w oparciu o wynik rozstrzygnięcia można w sposób usprawiedliwiony potwierdzić, że ustalenia faktyczne będące podstawą uprzednio wydanego, prawomocnego rozstrzygnięcia są wadliwe.

W powyższym kontekście zauważyć należało, że w sprawie o sygn. akt VII Ua 90/20 przedmiot rozstrzygnięcia stanowiło żądanie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego od 1 października 2018 r. do dnia doręczenia zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 27 listopada 2018 r., nr: (...).

Wobec nie przeprowadzenia rozprawy apelacyjnej przez Sąd II instancji, w postępowaniu zainicjowanym skargą o wznowienie postępowania sygn. akt VII Ua 90/20, Sąd Okręgowy wyznaczył i przeprowadził w dniu 8 grudnia 2021 r. rozprawę apelacyjną od nowa. Przebieg rozprawy apelacyjnej, w szczególności pominięcie na podstawie art. 235⁽²⁾ § 1 pkt 5 k.p.c. wniosku o dopuszczenie dowodu z zeznań odwołującej na okoliczności takie jak: stan zdrowia odwołującej, brak środków do życia w okresie choroby oraz świadczenia rehabilitacyjnego, nie wpływa w żaden sposób na rozstrzygnięcie. W ocenie Sądu wobec przedmiotu sporu koncentrującego się wokół ustalenia zdolności bądź niezdolności do pracy i wobec dopuszczenia na tę okoliczność dowodu z opinii biegłego psychiatry nie było potrzeby, aby dodatkowo przesłuchiwać odwołującą na okoliczności stanu jej zdrowia i niezdolności do pracy, których ocena wymaga wiadomości specjalnych i musi być dokonana przez odpowiednich specjalistów (biegłych sądowych). Dokonuje się jej w oparciu o dokumentację medyczną i wyniki badań, one bowiem najpełniej i najbardziej rzetelnie opisują schorzenia, dolegliwości i wszystko to, co jest istotne z punktu widzenia oceny dokonywanej na potrzeby spraw o świadczenia z ubezpieczeń społecznych. W tej sytuacji przeprowadzenie dowodu z zeznań odwołującej było bezzasadne, dlatego wniosek ten został pominięty jako zmierzający do przedłużenia postępowania. Już w trakcie postępowania przed Sądem I instancji na podstawie dowodu z opinii głównej biegłego specjalisty psychiatry M. L., dokonano prawidłowych ustaleń prowadzących do wniosku, że po dniu 9 lipca 2018 r. odwołująca była nadal niezdolna do pracy. Po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną leczenia psychiatrycznego z (...) Centrum Pomocy (...) po 9 lipca 2018 r., biegła w opinii uzupełniającej ustaliła również, w oparciu o dokumentację medyczną, wywiad z odwołującą oraz w oparciu o akta sprawy, że odwołująca była niezdolna do pracy po dniu 9 lipca 2018 r. do końca września 2018 r. Obie opinie biegłej zostały przeprowadzone na podstawie dokumentacji medycznej odwołującej oraz jej bezpośredniego badania - wywiadu. Jakkolwiek stan zdrowia odwołującej się w spornym okresie był kluczowy, to przy jego ustalaniu Sąd nie powinien opierać się na osobistych odczuciach i subiektywnej ocenie własnego zdrowia dokonanej przez odwołującą. Sąd Okręgowy miał również na uwadze, że w sprawach o świadczenie rehabilitacyjne zarówno zeznania świadków, jak i zainteresowanej strony nie mogą stanowić dowodu materialnego, ponieważ ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest wyrokowanie wyłącznie na podstawie opinii biegłych sądowych z zakresu specjalności dotyczących chorób osoby badanej. Sąd Okręgowy uznał, że przedmiotowy wniosek, jako bezzasadny, prowadziłby jedynie do przedłużenia postępowania. Postępowanie dowodowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie rządzi się jako nadrzędną regułą, że dowód z zeznań świadków czy strony powinien być zawsze przeprowadzony, gdyż jego znaczenie nie musi być większe niż dokumentów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2013 r., sygn. akt I UK 159/13). Opinie biegłego sądowego były klarowne i jasno przedstawiły stan zdrowia ubezpieczonej, którego ocena z punktu widzenia medycznego nie była skomplikowana i nie uzasadniała dalszego prowadzenia postępowania dowodowego. Zdaniem Sądu Okręgowego nie zasługują na uwzględnienie zarzuty apelacji dotyczące obrazy przepisów dotyczących przeprowadzania przez sąd postępowania dowodowego, tj. art. 227 k.p.c. w związku z art. 299 i 473 k.p.c. Przepisy te nie nakładają na sąd obowiązku przeprowadzenia każdego zawnioskowanego przez stronę dowodu, a dopuszczenie dowodu z przesłuchania strony jest zasadne wyłącznie wówczas, gdy po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Argumenty podnoszone przez odwołującą w apelacji nie zasługiwały na uwzględnienie, z tej przyczyny, że stanowiły wyłącznie polemikę z prawidłowymi ustaleniami dokonanymi przez biegłego sądowego z zakresu psychiatrii. Biorąc zaś pod uwagę, że to na ubezpieczonej ciążył obowiązek wykazania, że jej stan zdrowia nadal kwalifikuje ją do uznania niezdolności do pracy, należało uznać, że odwołująca nie sprostала temu obowiązkowi. Odwołująca nie przedstawiła żadnych dodatkowych dowodów w postaci dokumentów, konkretnych badań - nieocenianych dotychczas przez biegłego - wskazujących, że błędnie zdiagnozował i ocenił jej zdolność do pracy po dniu 30 września 2018 r. Podnoszone przez nią w apelacji zarzuty sprowadzały się wyłącznie do przedstawienia subiektywnej oceny jej stanu zdrowia i wpływu schorzeń na brak zdolności do pracy. Wobec tego Sąd Okręgowy uznał, że dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu psychiatrii miał kluczowe znaczenie w sprawie z uwagi na ich wiarygodność i moc dowodową. Powyższe powoduje, że zeznania odwołującej na ww. okoliczności, które zostały już dostatecznie wyjaśnione przed Sądem I instancji, nie są podstawą do skutecznego podważenia ustaleń faktycznych, które zdecydowały o treści prawomocnego rozstrzygnięcia podjętego przez Sąd Okręgowy w dniu 10 marca 2021 r. W konsekwencji zgłoszona w skardze o wznowienie postępowania podstawa nie miała wpływu na merytoryczną treść tego wyroku.

Tym samym stwierdzić należy, że skarga odwołującej o wznowienie postępowania jako bezzasadna podlega oddaleniu, o czym Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Rozstrzygnięcie jak w punkcie 2 wyroku w zakresie kosztów postępowania uzasadnia zasada odpowiedzialności za wynik procesu i brzmienie z art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. W punkcie 2 zasądzono koszty postępowania w kwocie 120 zł, na podstawie § 10 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

SSO Renata Gąsior